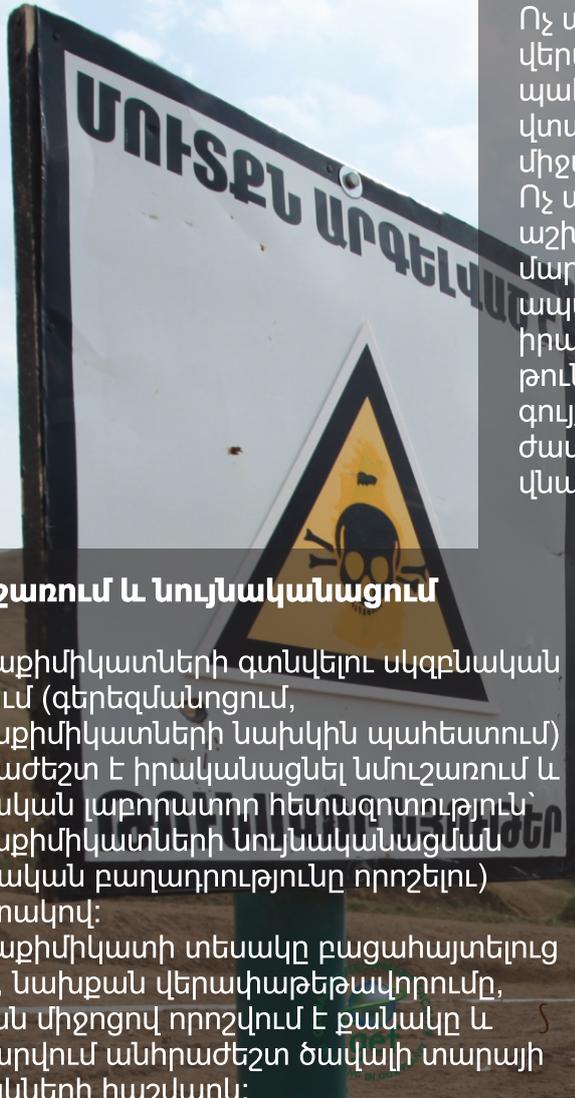

Ոչ պիտանի թունաքիմիկատների անվտանգության ապահովումը

Ոչ պիտանի թունաքիմիկատների վերափաթեթավորումը, փոխադրումը և պահեստավորումը պարունակում է հնարավոր վտանգներ մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար:

Ոչ պիտանի թունաքիմիկատների հետ աշխատանքների իրականացման ժամանակ, մարդկանց և շրջակա միջավայրի անվտանգությունն ապահովելու նպատակով, անհրաժեշտ է իրականացնել մի շարք գործողություններ՝ թունաքիմիկատների նույնականացում, հաշվառում, գույքագրում, վերափաթեթավորում, տեղափոխում, ժամանակավոր պահեստավորում, երկրից հեռացում և վնասագերծում:

Նմուշառում և նույնականացում

Թունաքիմիկատների գտնվելու սկզբնական վայրում (գերեզմանոցում, թունաքիմիկատների նախկին պահեստում) անհրաժեշտ է իրականացնել նմուշառում և քիմիական լաբորատոր հետազոտություն՝ թունաքիմիկատների նույնականացման (քիմիական բաղադրությունը որոշելու) նպատակով:

Թունաքիմիկատի տեսակը բացահայտելուց հետո, նախքան վերափաթեթավորումը, կշռման միջոցով որոշվում է քանակը և կատարվում անհրաժեշտ ծավալի տարայի քանակների հաշվարկ:

Վերափաթեթավորում

Վերափաթեթավորման ենթակա են բոլոր ոչ պիտանի թունաքիմիկատներն՝ անկախ սկզբնական փաթեթավորման ամբողջականությունից:

Վերափաթեթավորումն անհրաժեշտ է իրականացնել թունաքիմիկատի գտնվելու սկզբնական վայրում՝ հետագա գործողությունների իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի աղտոտումը բացառելու նպատակով: Յուրաքանչյուր տեսակի թունաքիմիկատ փաթեթավորվում է առանձին՝ բացառելու համար հրդեհի առաջացումը կամ պայթյունը:

Վերափաթեթավորման համար թույլատրվում է օգտագործել միայն ՄԱԿ-ի կողմից հաստատված փաթեթավորման նյութերը, որոնք բացառում են ռիսկերը ճանապարհային փոխադրումների և պահեստում պահպանման ժամանակ:

Վերափաթեթավորման համար օգտագործվող տարան պետք է համապատասխանի հետևյալ պահանջներին՝

- պատրաստված լինի պլաստիկ կամ այլ նյութերից, որոնք չեն կորցնում իրենց հատկություններն ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների ազդեցությունից և իներտ են ոչ պիտանի թունաքիմիկատների նկատմամբ,
- փակվի այնպես, որպեսզի բացառվի փոխադրման ժամանակ դրա պարունակության արտահոսքը, ինչի պատճառ կարող են հանդիսանալ վիրբացիան, ջերմաստիճանի, խոնավության կամ ճնշման փոփոխությունները և այլ գործոններ,
- դիմանա փոխադրման սովորական պայմաններում առաջացող ներքին ճնշմանը,
- ունենա վնասակար ազդեցության հանդեպ կայուն և ընթեռնելի պիտակ:

Տեղափոխում

Բեռնարկղերից յուրաքանչյուրը պետք է ունենա հստակ մակնշում՝ թե՛ վտանգավորության մասին նախազգուշացնող պիտակով և թե՛ բեռնարկղի պարունակության մասին մանրամասն տեղեկություններ պարունակող պիտակով ու սերիական համարով:

- Վերափաթեթավորված ժամկետանց թունաքիմիկատների փոխադրման ընթացքում պետք է բացառվի թունաքիմիկատների և դրանց արգասիքների թափանցումն (արտահոսքը) արտաքին միջավայր:
- Դրանց տեղափոխումը պետք է իրականացվի համապատասխան բեռնունակությամբ և տեխնիկական լավ վիճակում գտնվող բեռնատար մեքենաներով:
- Բեռնատարների վարորդները պետք է իրազեկված լինեն անվտանգության պահանջներին և անցած լինեն հատուկ իրահանգավորում:
- Բեռնատար մեքենան պետք է ունենա բեռին վերաբերող համապատասխան փաստաթղթեր, և դրա վրա փակցված պետք է լինեն նախազգուշացնող նշաններ:
- Փոխադրման երթուղին պետք է ընտրվի՝ հաշվի առնելով բեռների վտանգավոր բնույթը (այսինքն՝ բեռի փոխադրումը կազմակերպել հնարավորինս ոչ մարդաբնակ տարածքներով, իսկ բնակավայրերով անցնելիս՝ բացառել կանգառները):
- Փոխադրումը պետք է կազմակերպվի և իրականացվի՝ ոստիկանության հետ համագործակցությամբ:
- Փոխադրման պարտադիր պայմաններից է փոխադրման արտակարգ իրավիճակի մշակված և հաստատված պլանի առկայությունը:
- Պատասխանատու փոխադրող կազմակերպությունը պետք է ունենա համապատասխան պատրաստվածություն՝ արտակարգ իրավիճակների հաղթահարման և դրանց ազդեցությունների նվազեցման համար:
- Կազմակերպությունը պետք է ապահովված լինի պահեստային տարաների լրացուցիչ քանակով, անհատական պաշտպանության միջոցներով և առաջին բուժօգնության դեղատուփով:

Փոխադրումից հետո թափոնները պահպանվում են ժամանակավոր պահեստում՝ համապատասխան պայմանների առկայությամբ: Պահեստում իրականացվում է հաշվառում՝ թունաքիմիկատների մուտքի և ելքի նկատմամբ: Պահեստի աշխատակազմը կատարում է մշտական վերահսկողություն՝ մինչև պահեստից դրանց արտահանումը: Վերափաթեթավորված քիմիական թափոնները թույլատրվում է պահել 5 տարուց ոչ ավել:

Ժամկետանց թունաքիմիկատների գերեզմանոցից, ինչպես նաև խորհրդային շրջանի թունաքիմիկատների պահեստներից տեղափոխված թափոնների վերջնական ոչնչացումը կիրականացվի արտերկրում՝ համաձայն նախապես ձեռք բերված պայմանավորվածության: Թունաքիմիկատների վնասագերծման համար, կախված քիմիական նյութի բաղադրությունից, կկիրառվեն բնապահպանական առումով անվտանգ տարբեր եղանակներ: